

Ta książka nigdy się nie skończy.

Jakakolwiek forma powielania, rozpowszechniania,
publicznego udostępniania
lub przekształcania niniejszego utworu
może być dokonana wyłącznie za zgodą jego właścicieli.

Oryginalny tytuł: Aquest llibre no te l'acabaràs mai.
Wydany w języku katalońskim przez Edicions 96 w 2025 roku.

© Gerard Coll-Planas – tekst
© Cristina Zafra – ilustracje
© Alicja Wiśniewska – tłumaczenie

ISBN 978-83-968097-5-9

Zadanie „Opowieści o nas wszystkich - o różnorodności, która łączy!”
jest współfinansowane z budżetu Województwa Opolskiego w ramach zadania
publicznego OPOLSKIE ŻYCZLIWE I RÓŻNORODNE.

TEJ KSIĄŻKI NIGDY NIE SKOŃCZYŁ CZYTAĆ

Gerard Coll PŁanas

Cristina Zafra

*Dla Amini:
dziękuję, że na nowo
nauczyłaś mnie czytać.*

G ERARD

*Dziękuję Alicji,
Guillemiemu i Sergiemu
– moim ulubionym
kolorom kredek.*

C RISTINA

ZAPROSZENIE

**Upredzaliśmy już w tytule: tej książki nigdy nie skończysz.
I nie da się jej skończyć z trzech powodów.**

Po pierwsze – to książka, która zaprasza Cię do odkrywania wielu innych książek, ukrytych (mniej lub bardziej) między jej stronami. A jeśli je przeczytasz, najprawdopodobniej zapragniesz sięgnąć po kolejne. Bo książki tworzą sieć historii i postaci połączonych ze sobą w nieskończony sposób. Pociągając za te nici, możemy przeżywać tysiące przygód, poznawać niezwykłych bohaterów i odwiedzać magiczne miejsca... bez końca.

Po drugie, tej książki nigdy nie skończysz, bo kiedy wydaje się, że się kończy — wcale tak nie jest. Na końcu książki znajdziesz propozycje działań, które można wykonać w domu lub w klasie, aby poszerzyć i odnaleźć własne odpowiedzi na pytania, które stawiamy w książce. Ta książka ma sens tylko wtedy, jeśli uda się sprawić, że nabierzesz ochoty (choćby odrobiny) na dyskusję, na zadawanie pytań, na tworzenie, na czytanie...

Po trzecie, tej książki nigdy nie skończysz, bo żadnej książki nigdy nie da się naprawdę skończyć czytać. Jeśli przeczytasz tę samą książkę w dwóch różnych momentach swojego życia, być może zrozumiesz ją inaczej albo zwrócisz uwagę na inne szczegóły. Jeśli porozmawiasz z kimś, kto przeczytał tę samą książkę co ty, jest całkiem prawdopodobne, że zrozumiał ją inaczej. Książki (przynajmniej te, które najbardziej lubimy) nigdy się nie kończą, jeśli nasze spojrzenie nadaje im życie na nowo.

Animacje

Strona projektu ZoomOut

Ta książka powstała na podstawie animacji stworzonych w ramach projektu Zoom Out, którego celem jest praca nad zagadnieniem nierówności poprzez literaturę dziecięcą. To projekt Erasmus+ koordynowany przez Uniwersytet w Vic (UVic-UCC), w którym uczestniczą szkoły, spółdzielnie i organizacje z Katalonii, Chorwacji, Włoch i Polski. W ramach projektu opublikowaliśmy również Przewodnik, w którym opisujemy nasze podejście do literatury dziecięcej i tematyki nierówności, oraz Skrzynkę narzędziową z dodatkowymi materiałami edukacyjnymi.

Skanując kod QR możesz obejrzeć trzy animacje, które zainspirowały powstanie tej książki. Dzięki tekstowi mamy okazję pójść o krok dalej: czytać powoli, myśleć na głos i rozwijać rozmowę o roli, jaką literatura odgrywa w naszym życiu, oraz o tym, jak nierówności kształtują nasze doświadczenia.

***Oby ta książka była tylko początkiem
fascynującej podróży.***

Do czego służy książka?

Książki karmią nasz sposób
rozumienia świata,
nasze marzenia, nasze lęki,
nasze fantazje...

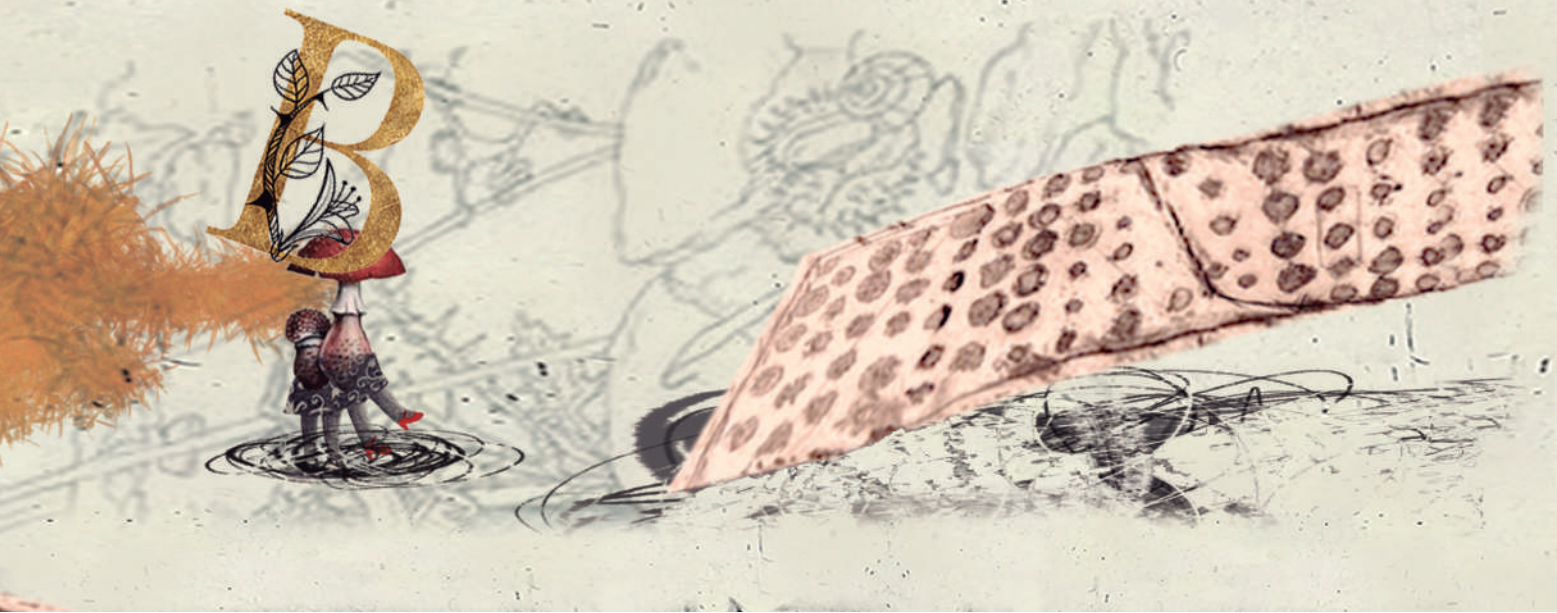

Książki oddalają nas od zgiełku,
dają nam przestrzeń,
by lepiej zrozumieć siebie i to,
co nas otacza.

Książki przybliżają nas do rzeczywistości
innych niż nasza.

Pozwalaję nam spojrzeć na świat
z perspektywy osób z innych epok
i miejsc, a także tych,
które żyją blisko nas,
lecz w inny sposób.

Książki przenoszą nas także do innych,
alternatywnych światów.

WIZARD OF OZ

L. FRANK BAUM

...to podziwiać się...
...gdy słuchając...
...powinno...
...gdy się sury...
...amochod...
...march...
...opliany...
...powiedzi...

...a...
...it...
...she...
...s of...
...re of...
...leave...
...m, go...
...she...

Pokazując nam,
że świat mógłby być inny.

Choć może się okazać,
że te fantastyczne światy...

...nie są wcale tak różne od naszego.

Książki można czytać i interpretować
na niezliczone sposoby - tyle,
ile istnieje ludzi na świecie.

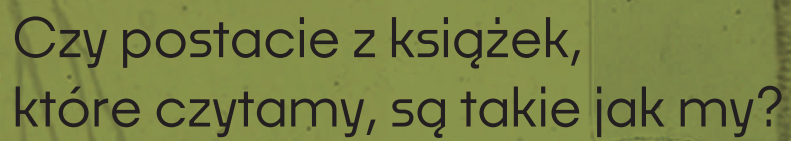

Bo książki tworzymy także my sami
— gdy je czytamy i przenosimy
do naszego świata.

Książki mogą przedstawiać nas
nie takimi, jakimi naprawdę jesteśmy.
Mogą sprawiać że czujemy się lepsi
niż w rzeczywistości.
Mogą też ukazywać nas
przez pryzmat stereotypów i etykiet,
które wcale nas nie odzwierciedlają.

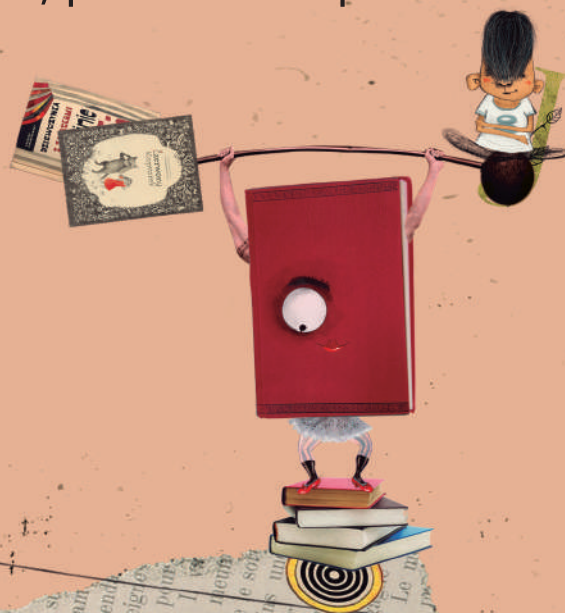

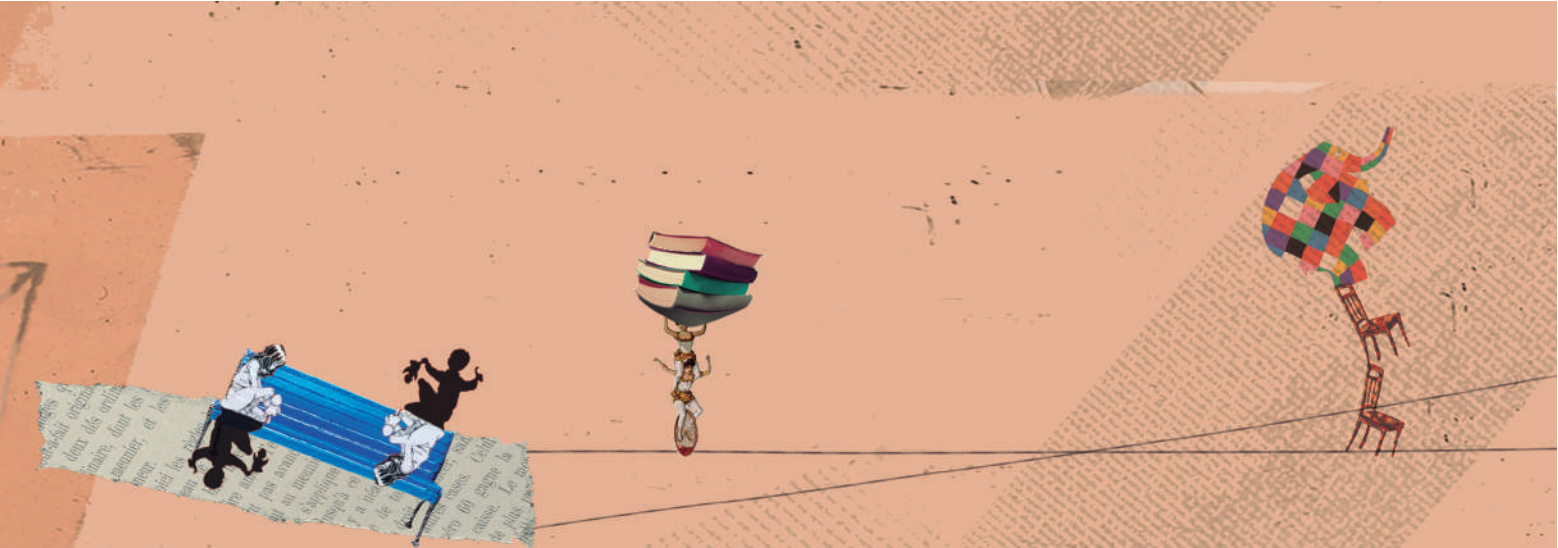

Książki piszą ludzie z krwi i kości,
którzy przekazują nam swoje wartości
i sposób patrzenia na świat.

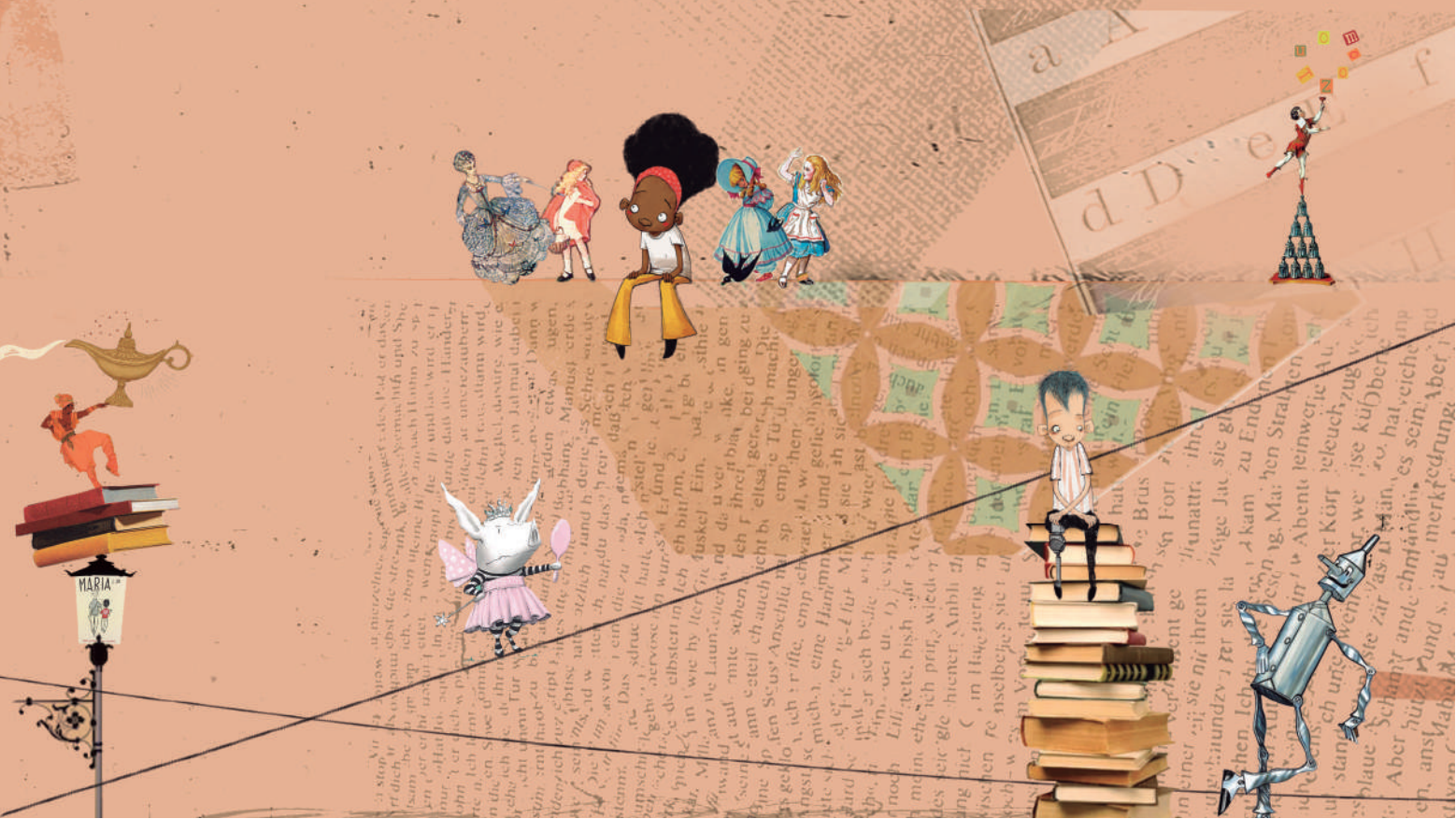

Książki odzwierciedlają
nierówności ze swoich epok i miejsc,
w których powstały.
Jednocześnie pomagają nam
te nierówności zrozumieć
i wyobrazić sobie, jak można je zmienić.

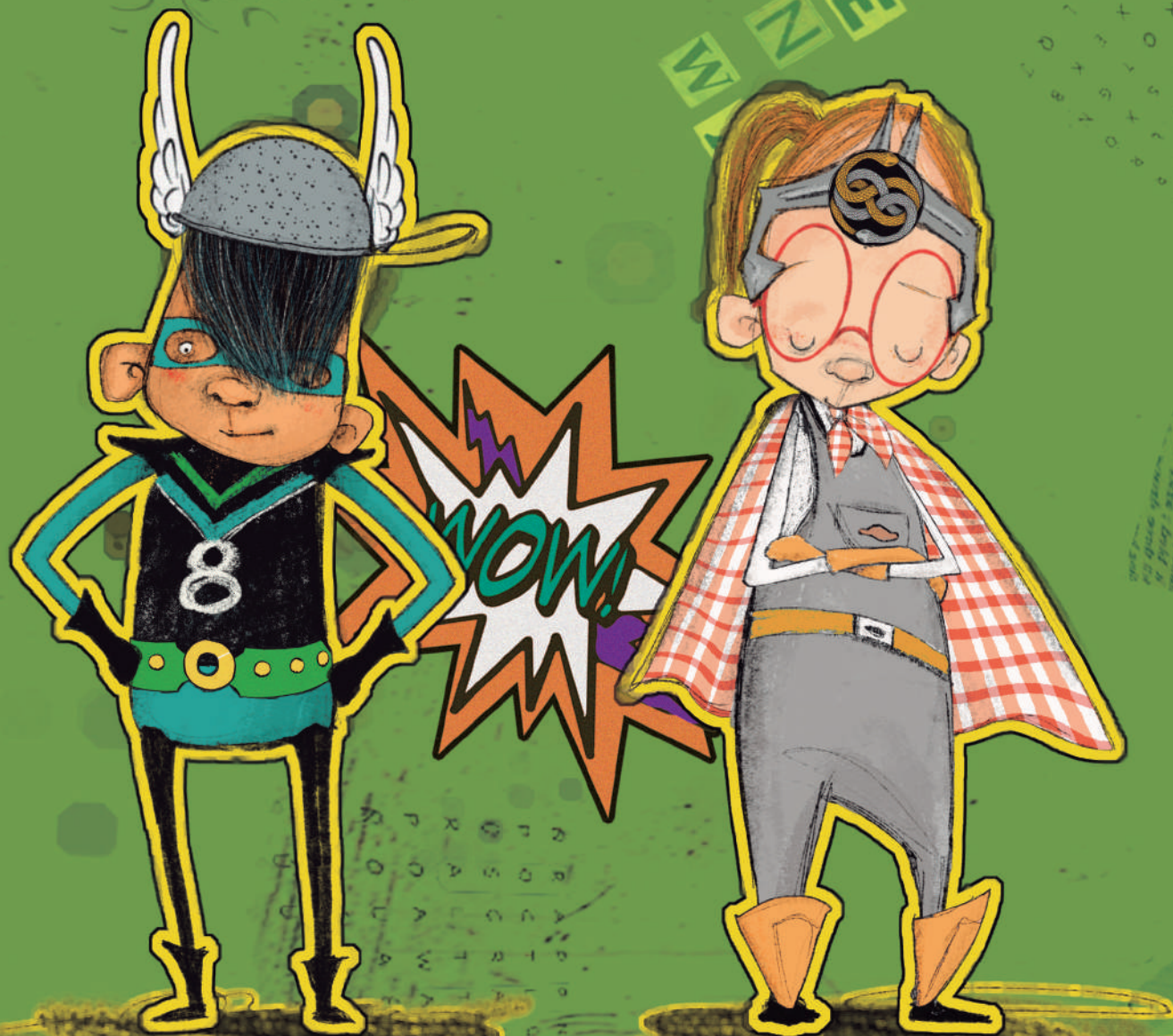
Ale co to właściwie znaczy?

Ciągle powtarzają nam,
że jeśli czegoś naprawdę chcemy,
to możemy to osiągnąć...

...że wszystko zależy od nas.

Ale
czy na pewno wszystko
zależy tylko od naszego wysiłku?

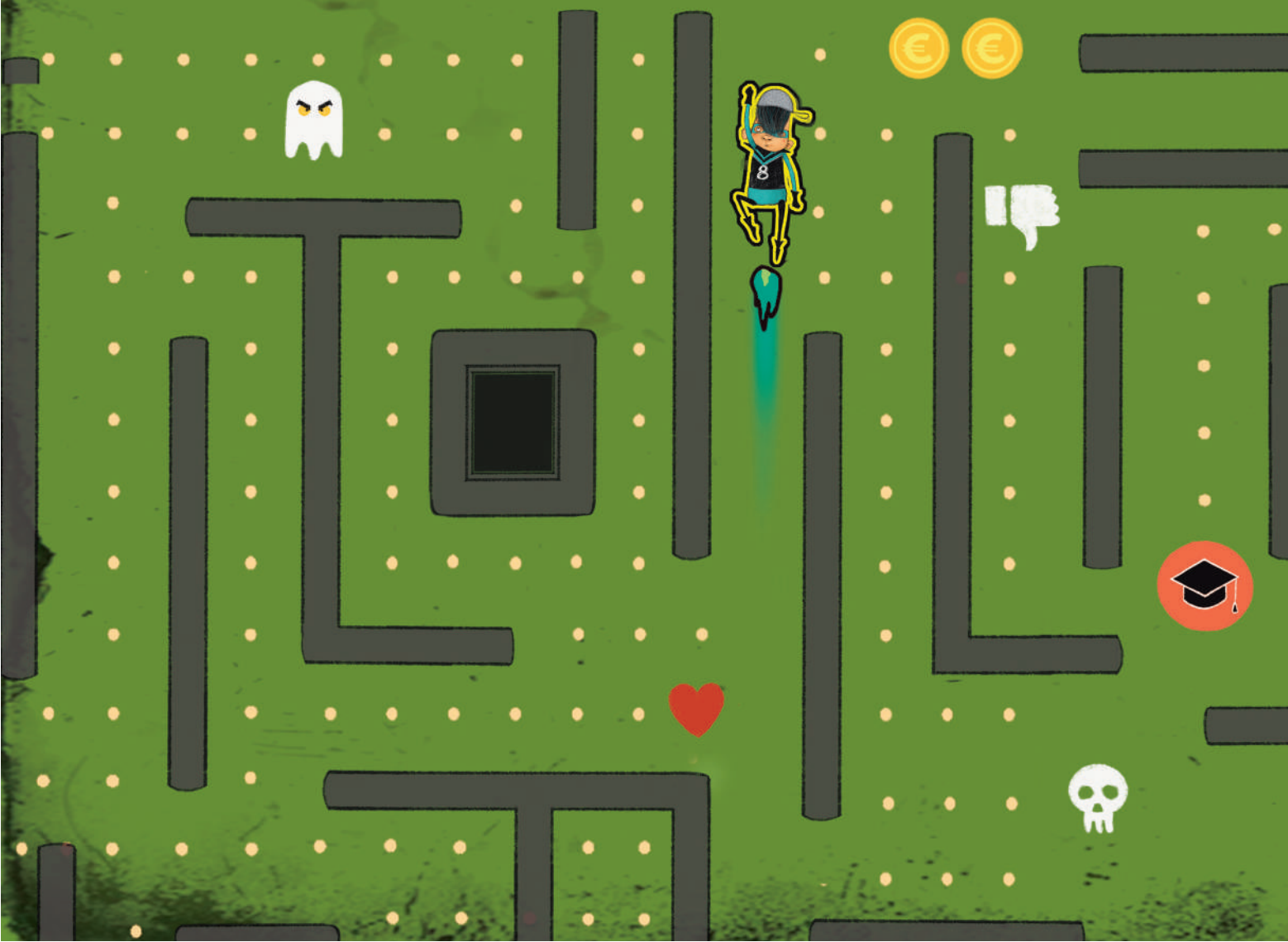

Są rzeczy, których ludzie
po prostu nie potrafią zrobić,

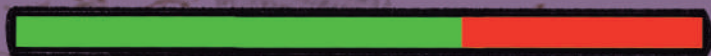

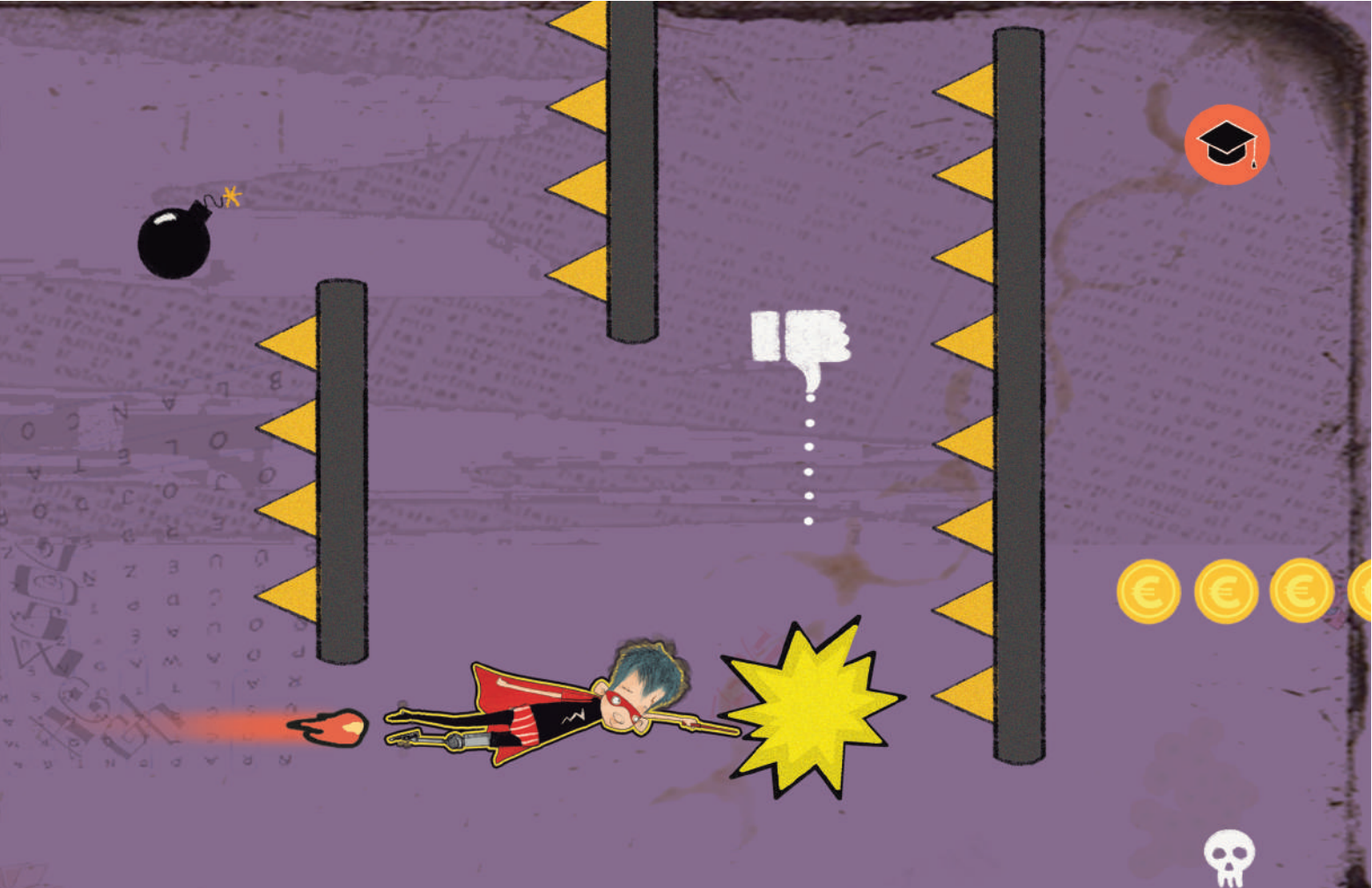
choćbyśmy bardzo tego pragnęli.

Z kolei są też rzeczy,
które możemy zrobić,
ale niektórym ludziom
przychodzą one znacznie łatwiej
niż innym.

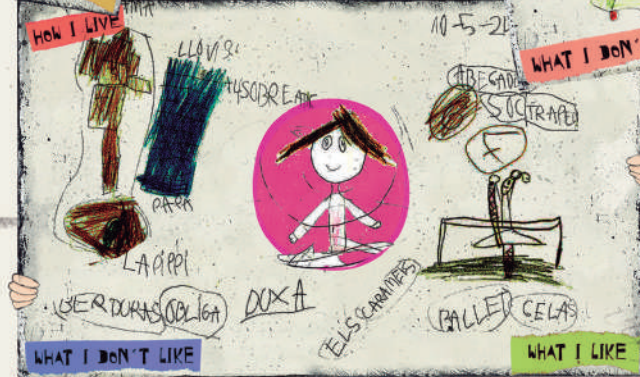
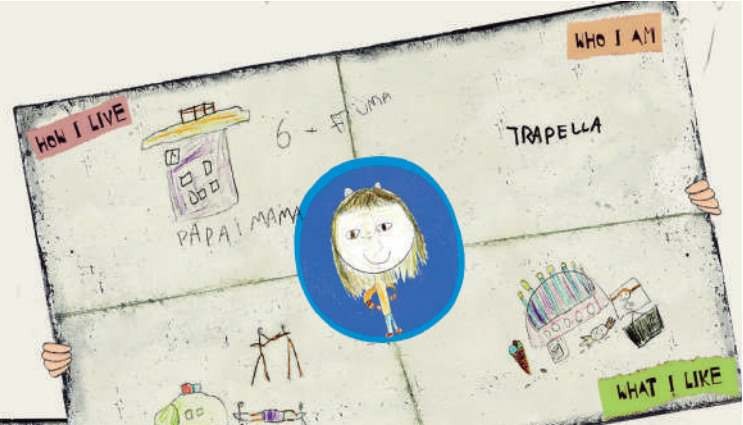

Jak wpływa na nas to, czy jesteśmy dziewczynkami czy chłopcami, nasz wiek, zasobność naszej rodziny, kolor skóry czy nasze możliwości gdy próbujemy osiągnąć to, czego chcemy?

Ludzie są złożeni
— wiele rzeczy nas definiuje.

To czyni nas wyjątkowymi, ale jednocześnie
sprawia, że mamy nierówne szanse.

Jednocześnie są osoby,
które mają tę samą płęć,
kolor skóry czy typ ciała,

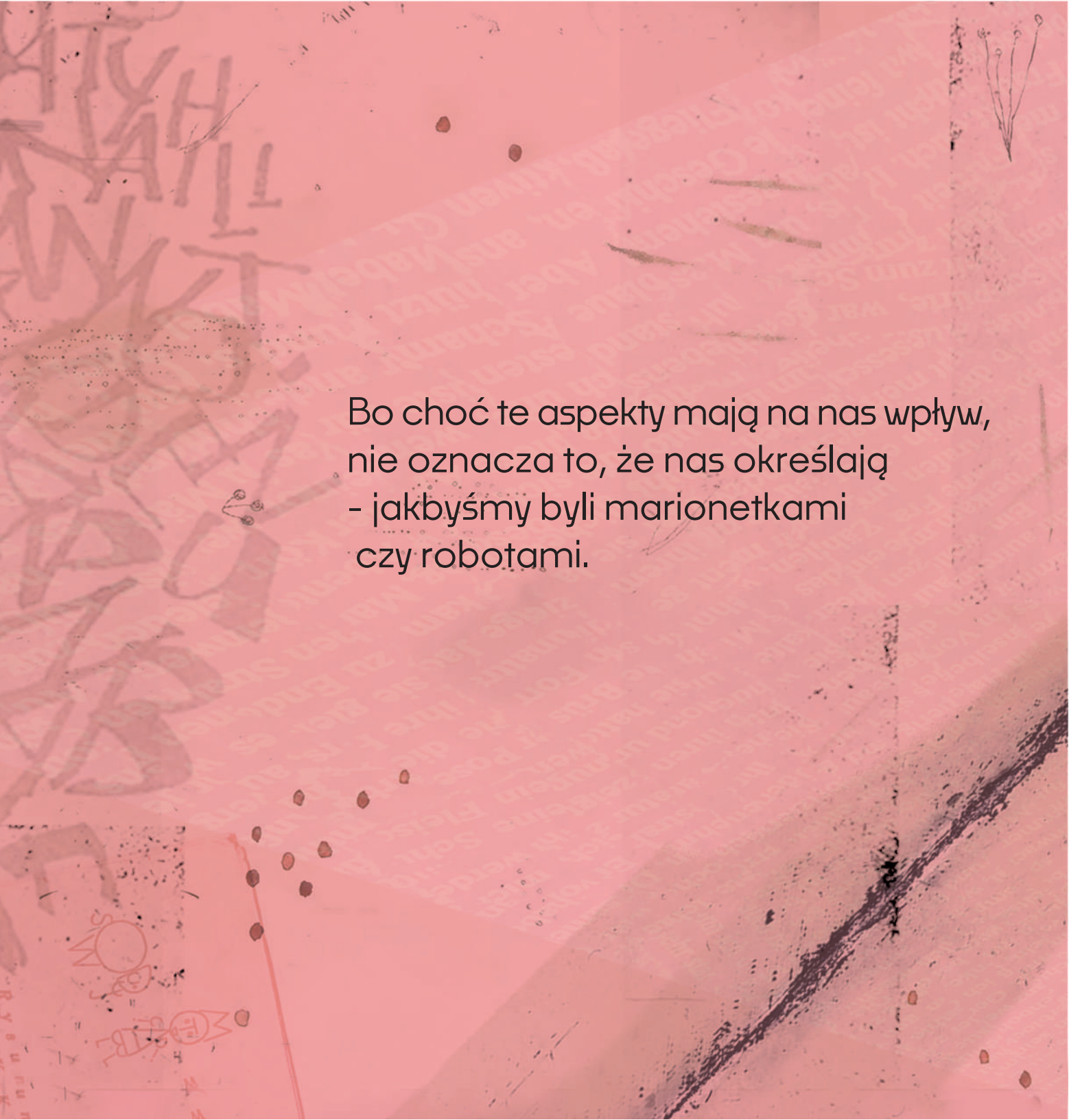

ale doświadczają tego
w zupełnie różny sposób.

Kto mi s wól z w
Zagladz talizn le
W jakim takim s
Lubna 1000 10
Sany plary p
Zany smy v
Za sie w tek
lowl w tek
Kto mi s wól z w
Zagladz talizn le
W jakim takim s
Lubna 1000 10
Sany plary p
Zany smy v
Za sie w tek
lowl w tek

Bo choć te aspekty mają na nas wpływ,
nie oznacza to, że nas określają
- jakbyśmy byli marionetkami
czy robotami.

W świecie, w którym żyjemy,
wciąż mamy szansę napisać
naszą własną historię.

Podziękowania

Dla szkół La Sínia w Vic i Joan Miró w Barcelonie – dziękujemy nauczycielkom za przekazanie cennych uwag dotyczących książki i proponowanych działań oraz uczniom za pomoc.

Serdeczne podziękowania dla Mirei Escobar i Jèssiki Balcells.

Dziękujemy również uczniom z grup Farigola, Carib i Lisboa ze szkoły Joan Miró – Aminie Gisbert Coll, Darii de Simone Coll i Mauro de Simone Coll – za przygotowanie ilustracji do „Map mojego ja”.

Szczególne podziękowania kieruję do mojej mamy, Alícii Planas Anzano, za dokładne przejrzanie zadań, a przede wszystkim za to, że zaszczerpiła we mnie miłość do czytania.

Koleżanki z zespołu UVic-UCC również wniosły kluczowy wkład, dzięki któremu powstały zarówno oryginalne animacje, jak i ta książka. Dziękuję Marinie Garcia, Glorii García-Romeral, Mii Güell, Lorenie González, Aubie Llompарт i Caterinie Ribie.

Na koniec – szczególne wspomnienie o Laurze Marsó: z pragnieniem, by jej nauki, wytrwałość i światło pozostały wśród nas na zawsze.

Gerard

Propozycje działań

Tej książki nigdy nie skończysz, bo proponujemy ci działania, które pozwolą dalej ożywiać jej pomysły – poprzez aktywności, które możesz wykonać w domu lub w szkole.

Tutaj możesz pobrać zestaw działań do realizacji w klasie, przygotowany z myślą o uczniach szkoły podstawowej (w wieku 6–12 lat). Niektóre z tych aktywności możesz wykonać także w domu. Oto kilka propozycji:

Czy zauważyłaś/zauważyłeś, że książka jest pełna odniesień do innych bajek i opowieści?
Które z nich rozpoznałaś/rozpoznałeś?
Które już znałaś/znałeś, a które chciał(a)byś dopiero odkryć?
W aktywności nr 5 znajdziesz listę, która pomoże ci je zidentyfikować.

Czy są postacie, które znasz z seriali, filmów lub gier wideo, a które pojawiają się również w książkach?

Czy czytałaś/czytałeś kiedyś ich historie?

Zwróciłaś/zwróciłeś uwagę, czym różnią się i w czym są podobne wersje książkowe i filmowe?

Bohaterowie naszej książki tworzą swoją „mapę tego, kim jestem”, pokazując, że choć czasem inni próbują nas zasufladkować, rzeczywistość każdej osoby składa się z wielu różnych elementów.
Czy chciał(a)byś stworzyć swoją własną mapę?
A może mapę bohatera lub bohaterki z ulubionej książki?
W aktywności nr 13 znajdziesz pomysły, jak zacząć.

Dziękujemy, że pomagasz rozwijać tę książkę, która nie chce się skończyć. Od tej chwili to ty decydujesz, jak historia potoczy się dalej.

Bibliografia

ASENSIO , Albert (2016) *El banc blau*. Babulinka books.

BAUM, Frank L. (1964) *The Wizard of Oz*. Fawcett Crest

BAUM, Frank L.; i SEKOWSKY, Mike (1957) *The Wizard of Oz- Classics Illustrated*. Gilberton Company.

BINDER, Otto; i ROCKWELL , Dick (1965) *Space Trip to the Moon*. Alan Class & Co. Ltd.

BONILLA, Rocío (2023) *Què és això de l'amor, Minimoni?*. Editorial Bromera.

BONILLA, Rocio (2019) *T'avorreixes Minimoni?* Animallibres.

BROWNE , Anthony (1993) *Cambios*. Fondo de Cultura Económica.

BRUEL, Christian; G ALIAND, Anne; i BOZELLE, Anne (2011) *Julia, la nina que tenia sombra de chico*. El Jinete Azul.

CARRIER, Isabelle (2010) *El cassó del Gerard*. Editorial Joventut.

CARROL, Lewis; i TENNIEL, John (2005) *Alícia al país meravelles*. Editorial Empúries.

COLLODI, C.; i LEMMI, Roberto (1950) *Le aventure di Pinocchio*. La Prora.

ELDIN, Peter (1978) *How to be a detective*. Beaver Books.

ENDE, Michael; i QUADFLIEG, Roswitha (1979). *La història interminable*. Alfaguara.

FALCONER , Ian (2013) *L'Olivia i les princeses*. Andana editorial.

GOULANT, Ron; ADKINS, Dan; i MAYERIK, Val (1973). *The Invisible Man*. Marvel.

GREDER, Armin (2015) *La Isla*. Lóquez.

GRODEK, Julita; i FUS, Katarzyna (2021) *Mania dziewczyna inna niż wszystkie: Opowieść o Marii Skłodowskiej-Curie*.

GRIMM, Wilhelm & Jakub; i CONCEJO , Joanny (2015) *Czerwony Kapturek*. Tako.

IBÁÑEZ, Francisco (2022) *El gran libro de Mortadelo y Fílemón: 60º aniversario*. Bruguera.

JUSTICIA, Manel; COLL, Miquel; i ZAFRA, Cristina (2023) *Marcel Contaire*. Zenobita / ACEM.

KEATS, Ezra Jack (2013) *Un dia de neu*. Lata de Sal.

KIRBY, Jack (1958). "Island in the Sky". *A Race for the Moon*. Harvey Comics.

KWAŚNIEWSKI , Tadeusz (1964) *Dziewczynka z zapalkami w krainie baśni*. Miękka.

LINDGREN, Astrid; i VANG NYMAN, Ingrid (2020) *Pippi Calcesllargues*. Kókinos.

LLIMONA, Mercè (2006) *La Blancaneu*. Edebé.

LOVE, Jessica (2018) *Sirenes*. Kókinos.

MARTÍ, Meritxel; i SALOMÓ, Xavier (2017) *Un sopar de por*. Cruïlla.

MARTÍ, Meritxel; i SALOMÓ, Xavier (2021). *Sunakay*. Flamboyant.

MASSENO T, Véronique; i PILORGET, Bruno (2013) *La gran ola*. Editorial Juventud.

McKEE, David (2018) *L'Elmer*. Beascoa.

PASCUAL, María (1982) *La Cenicienta*. Bruguera.

PASCUAL, María (2015). *Cuentos clásicos*. Del nuevo extremo.

PERRAULT, Charles; i LLIMONA, Mercè (1988). *La Ventafocs*. Hymnsa.

SEDAK, Maurice (2014). *Allà on viuen els monstres*. Kalandraka.

TEIXIDOR, Emili (1986) *L'ocell de foc*. Cruïlla/SM.

WALLIAMS, David; i ROSS , Toni (2023) *La increïble història de l'àvia gàngster*. Montena.